UUTISET

Viime aikoina on ollut paljon takaisinvetoja, mutta lähiruualla en muista ainuttakaan. **OSTO- JA VALIKOIMAPÄÄLLIKKÖ JUKKA LAUREN, TURUN OSUUSKAUPPA**

Talouden alavire ei hidasta lähiruuan suosion kasvua

Loimaan seutukunnan tuottajien yhteistyö laajenee. Perjantaina avattiin ensimmäinen lähiruokatori Prismassa.

RAISIO (MT)
Kauppakeskus Myllyn Prisman käytävä on niin tukossa, että läpi on turha yrittää. Ja miksi pitäisikään: parempi jäädä muiden mukana maistelemaan jäätelöä, biisoninlihaa, puuroa ja keksejä. Nam!

Tungoksen syynä ovat upouuden lähiruokatorin avajaiset. Täällä oman alueen pientuottajien herkut on koottu näyttäväksi osastoksi, jonka vieressä tuottajilla on mahdollisuus esitellä ja maistattaa tuotteitaan.

Turun Osuuskaupan osto- ja valikoimapäällikkö **Jukka Lauren** myhäilee tyytyväisenä. Tämä on juuri sitä, mitä asiakkaat haluavat. Ja se sopii myös kaupalle: ”Hyvä lähituote täydentää juuri oikealla tavalla tuotevalikoimaa.”

Lähiruoka on aina ollut Laurenille sydämen asia. Kun Loimaan seutukunnalla muutama vuosi sitten alkoi Seuturuokaa saatavaksi -hanke, hän lähti innolla mukaan. Lähiruokahyllyjä rakennettiin vähitellen yhä useampaan myymälään.

Kun hanke päättyi, tuottajien ja kaupan hyvin alkanut yhteistyö jatkui.

Myllyn Prisman lähiruokatori on uusi päänavaus, lähiruokahyllyjä selvästi suurempi.

Lähiruuasta ei tingitä

Taantuma näkyy Laurenin mukaan ruokaostoksissa. Siirrytään keskihinnaltaan halvempiin tuotteisiin, ja tuttujen merkkien tilalle valitaan edullisempaa.

Mutta lähiruuan kysynnässä ilmiö ei näy. ”Buumi jatkuu, eikä taantuma ole sitä hidastanut.”

Ne, jotka lähiruokaa haluavat, luottavat siihen entistä enemmän. ”Viime aikoina on ollut paljon takaisinvetoja, mutta lähiruualla en muista ainuttakaan”, Lauren sanoo.

Hanke päättyi, työ jatkuu

Seuturuokaa saatavaksi -hanke päättyi vuoden 2010 lopussa. Se oli onnistunut tavoitteessaan: toiminnasta haluttiin tehdä oikeaa, kannattavaa liiketoimintaa.

Sen jälkeen yhteistyötä on luotsannut Kehityspolutyrityksen toimitusjohtaja **Jari Ylinen**.

Toimitusjohtajan tehtäviin tosin kuuluu paljon muutakin kuin johtaminen: Kun kalahylly perjantain avajaisissa yhtäkkiä oli tyhjä, Ylinen ajoi Koskelta Yläneelle hakemaan lisää tavaraa.

”Minun tehtäväni on pitää kauppa tyytyväisenä”, hän luonnehtii, ja Myllyn Prisman myyntipäällikkö **Jarno Örnberg** nyökyttelee vieressä.

Hankkeen aikana perustettu verkostomalli on ennallaan: Auranmaan Leipä toimii tukkuna eli toimittaa ja laskuttaa tavaran. Kauppa saa asioida yhden toimijan eikä monen eri tuottajan kanssa.

Ylinen tosin toteaa, ettei Auranmaan Leipä ole juridisesti tukku, vaan kyse on verkostosta. ”Asetelma kääntyy usein sellaiseksi, että on tuottajat vastaan tukku. Tässä ollaan kaikki samassa veneessä.”

Hankkeen aikana mukana oli kymmenkunta tuottajaa, ja määrä on edelleen suunnilleen sama. Osa yrityksistä on kasvanut niin, että ne ovat siirtyneet toimimaan Inexin kanssa. Osalle taas hankkeen toiminta ei sopinut: kylmäkuljetusta vaativat tuotteet eivät oikein istuneet lähiruokahyllyjen toimintamalliin.

Torilta tuotteita menee enemmän ja tasaisemmin, joten pakasteet ja kylmätuotteet sopivat paremmin valikoimaan. Niitä Auranmaan Leipä ei kuljeta, vaan yrittäjät hoitavat kuljetukset itse.

Myymälän paras paikka

Örnberg kertoo, että lähiruokatorille annettiin myymälän paras paikka, pääkulkuväylän varrella.

”Tästä tuotteet löytyvät helposti. Kun myymälässä on yli 20 000 päivittäistavaranimikettä, eri hyllyihin sijoitettuina lähituotteet katoaisivat kohinaan.”

SATU LEHTONEN

Jukka Lauren kertoo asiakkaiden luottavan lähellä tuotettuun.

PASI LEINO

Tuottajien tarjoamat maistiaiset tekivät kauppansa lähiruokatorin avajaisissa.

”Yhteistyö auttaa markkinoinnissa tosi paljon”

Pienen yrityksen on vaikea saada tuotteitaan isojen markettien hyllyille. Tuottajayhteistyö auttaa siinä tosi paljon, Poutakesän Pienmeijerin yrittäjä **Michaela Poutanen** sanoo.

Hän maistatti perjantaina suklaajäätelöä Myllyn Prisman lähiruokatorin avajaisissa.

Poutanen kertoo ymmärtävänsä kauppaa hyvin. ”Jos tässä alkaa juosta kymmenenkin tuottajaa kukin yksi tuote mukanaan, onhan se kaupalle vaikea hallita. Nyt laskutus on keskitetty.”

Poutakesän Pienmeijeri on toiminut vuoden verran. Idea syntyi, kun kasvinviljelytilalle etsittiin lisää kannattavuutta.

”Ensin suunnittelimme marjanviljelyä, ja istutimmekin niitä jonkin verran. Sitten päätimme jalostaa vielä lisää – marjat sopivat jäätelöön.”

Pariskunta ei halunnut ryhtyä franchising-yrittäjiksi vaan pysyä itsenäisinä.

Laitteet ja osaaminen on haettu kolmelta Italian-matkalta.

Maito hankitaan naapurin 80 luomulypsävän tilalta. Tällä hetkellä sitä kuluu noin 10 000 litraa vuodessa, mutta Poutaset aikovat laajentaa.

Michaela Poutanen (vas.) tarjoili jäätelöä Johanna Mattilalle.

Riikka Peippo esittelee ruudulla pyöriviä tuottajien videoita.

Jäätelömakuja on yhdeksän, suosituimpina mustaherukka ja kahvi. Lisäksi valmistetaan kolmea eri kypsentämätöntä juustoa sekä jugurttia.

Kaikessa halutaan säilyttää käsityöläisperinne. ”Ei mitään vettä, maitojauhetta ja kasvirasvaa, vaan aitoa maitoa ja kermaa.”

Tähän saakka tuotteita on markkinoitu lähinnä kauppahalleihin, lähiruokamyymälöihin ja luomupuoteihin. Yhteensä myyntipakkoja on 30–40.

Prisman lähiruokatori on hyvä lisä.

”Ideaalimaailmassa jokainen hakisi tuotteet pikkupuodeista mahdollisimman vähin välikäsin. Mutta se vain ei toimi niin. Suomalaiset ovat tottuneet hakemaan ruokansa isoista marketeista”, Poutanen sanoo.

SATU LEHTONEN

”Kyl niin pal hyvvää o”

Loimaan seudun lähiruokayrittäjät ovat jo pitkään tehneet yhteistyötä. Uusin aluevaltaus ovat mainosvideot, joilla tuottajat kertovat tuotteistaan omilla kasvoillaan.

Idean takana on Seuturuoka laajenee -hanke, jota vetää Yrityskolmion yritysneuvoja **Riikka Peippo**. Hän luotsasi myös alkuperäistä Seuturuokaa saatavaksi -hanketta, joka saattoi tuottajat yhteistyöhön.

Videot pyörivät jo Raision Myllyn Prisman lähiruokatorin näytöllä. Lähiaikoina näyttöjä asennetaan myös moneen muuhun myymälään lähiruokahyllyn yhteyteen.

Valmiina on jo lähiruuasta kertova yleisvideo sekä kymmenen tuottajat omat videot.

Ideoita ei hankeporukalta puutu. Digitaalista markkinointia aiotaan laajentaa muun muassa Facebookiin ja kännykkäsovelluksiin.

SATU LEHTONEN

Videot osoitteessa www.loimaanseutu.fi/matkailu ja siellä Lähiruoka.

> Ideoita ei hankeporukalta puutu. Digitaalista markkinointia aiotaan laajentaa muun muassa Facebookiin ja kännykkäsovelluksiin.

Monsanton lobbaus loppuu Euroopassa

Biotekniikan jättiyritys Monsanto luopuu lobbauksesta, jonka tavoitteena on levittää geenimuunnettujen lajikkeiden viljelyä Eurooppaan.

”Emme enää tee työtä lisätäksemme gm-viljelyä Euroopassa”, yhtiön Euroopan viestintäjohtaja **Brandon Mitchner** sanoo Tageszeitungin haastattelussa lauantaina.

”Ei kannata taistella tuulimyllyjä vastaan”, Saksan viestintäpäällikkö **Ursula Lüttmer-Ouazane** vahvisti.

”Myymme gm-siemeniä sinne, missä viljelijät haluavat niitä, ja missä niille on toimiva hyväksyntämenettely”, Monsanton pääkonttorin viestintäjohtaja **Thomas Helscher** kommentoi Reutersille. ”Euroopassa niin on vain muutamassa maassa, kuten Espanjassa ja Portugalissa.”

Monsanton edustajien mielestä asia ei ole uutinen. ”Eurooppa tekee päätöksensä omalla aikataulullaan”, toimitusjohtaja **Hugh Grant** sanoi jo 2009.

Monsanto oikeuteen viennin vaarantamisesta

Monsanton lausunnot tulivat sen jälkeen, kun ympäri maailmaa oli mielenosoituksia yhtiötä vastaan. Ne johtuivat siitä, että viljelijä Oregonissa löysi pelloltaan gm-vehnää, jolle ei ole vielä edes anottu viljelylupaa. Jäljet johtivat Monsantoon, koska lajike oli glyfosaattia sietävä.

Paljastuksen jälkeen Japani ja Korea panivat jäihin tiettyjen vehnälaatujen tuonnin USA:sta ja EU kehotti jäsenmaitaan tuontitarkastusten tiukentamiseen.

Se sai aikaan amerikkalaisen reaktion: vehnänviljelijä Kansasista haastoi Monsanton oikeuteen amerikkalaisen vehnän viennin vaarantamisesta. Huippulakitoimisto Susman Godfrey jätti kanteen oikeudelle maanantaina.

USA:n hallinto mukana lobbauksessa

Monsantolla on toinenkin syy vähätellä lobbaustaan. Ruokaturvallisuusjärjestö Food & Water Watch julkaisi toukokuussa raportin USA:n hallinnon yhteistyöstä Monsanton ja muiden biotekniikkayhtiöiden kanssa. Raportti perustui Wikileaksin paljastamiin diplomaattiviesteihin.

Viesteissä diplomaatit pyytävät rahoitusta matkoihin, joilla lobattaisiin myös gm-viljelyn puolesta.

HEIKKI VUORELA

Ruotsin MTK perustaa kaupan ja ravintolan

Ruotsin tuottajajärjestö LRF aikoo avata omia ravintoloita, kahviloita ja ruokakauppoja ruotsalaisen ruuan myynnin edistämiseksi.

Tarkoitusta varten LRF perustaa tytäryhtiön. Suunnitelmat esiteltiin järjestön vuosikokouksessa viime viikolla.

Ensi vaiheessa talonpoikien ravintolan, kahvilan ja kaupan saa Tukholma. Kahvila avataan ensi vuoden kesällä.

LRF on rekisteröinyt tarkoitusta varten nimen by: (kylä), johon lisätään paikan nimi kaksoispisteen jälkeen.

”Jatkossa tällä tunnuksella ja konseptilla voidaan perustaa paikallisia osuuskuntapohjaisia yrityksiä muuallekin”, LRF:n toimitusjohtaja **Anders Källström** sanoi.

Luulajassa kauppaan talonpoikaiskauppa

Samaan aikaan kun LRF kertoi suunnitelmistaan, Pohjois-Ruotsissa jo avattiin talonpoikaiskauppa, tosin vaatimattomammassa mittakaavassa ja ilman valtakunnallista brändiä.

Viime torstaina Luulajassa avattu talonpoikaiskauppa on perustettu Norrbottenin LRF-liiton ja suuren yksityisen kauppaketjun ICAn yhteistyönä.

Lähinnä lihaa myyvä talonpoikaiskauppa on kauppa kaupassa eli yksi ison marketin myymälätiski. Tuottajajärjestön edustajien mukaan ostaja kuitenkin tunnistaa helposti, että kyseessä on nimenomaan viljelijöiden oma myymälä.

Talonpoikaiskauppa erottuu myös sillä, että sen myymä liha on kalliimpaa, ja siitä suurempi osuus menee viljelijälle. Mukana yhteistyössä ovat useimmat lähialueen suuret nauta- ja lammastilat.

LRF vaati ruokastrategiaa

Ruotsi tarvitsee ruokastrategian, Ruotsin tuottajajärjestö LRF viestitti vuosikokouksestaan maan hallitukselle ja kansanedustajille.

Ruokastrategiaan LRF vaatii keinoja, joilla vahvistetaan kannattavuutta nimenomaan maatiloilla.

LRF on huolissaan siitä, ettei Ruotsin hallitus puolusta maaseuturahoitusta EU:ssa. Tuottajajärjestö vaatii hallitusta osoittamaan maaseudulle kansallista rahaa lisää 500 miljoonaa kruunua (58 miljoonaa euroa) vuodessa.

”Ruotsin talonpojat luovat työtä ja kasvua koko maahan”, LRF julistaa. Järjestön mukaan nyt on kuitenkin suuri huoli itse maatalouden kannattavuudesta.

Helena Jonsson jatkaa puheenjohtajana

Helena Jonsson jatkaa Ruotsin tuottajajärjestön puheenjohtajana.

Lähiajan suureksi haasteeksi Jonsson totesi EU:n maatalousuudistuksen.

HEIKKI VUORELA

Kiinalainen lihayhtiö jättikaupoilla USA:ssa

Kiinan kasvava keskiluokka vaatii lautaselleen laadukasta sianlihaa.

Viime viikolla julkistettu yritysosto vastaa huutoon. Kiinalaisyhtiö Shuanghui International havittelee maailman suurinta sianlihan tuottajaa, yhdysvaltalaista Smithfield Foodsia. Smithfield Foodsilla on sikaloissaan yli miljoona emakkoa.

Hongkongissa päämajaa pitävä Shuanghui on itsekin suuri lihatoimija: se on Kiinan suurimman lihan käsittelijän Henan Shuanghui Investment & Development Co:n enemmistöosakas. Yritysosto on toteutuessaan suurin, minkä kiinalainen yhtiö on Yhdysvalloissa ikinä tehnyt.

Shuanghui tarjosi Smithfieldin osakkeista viime viikon tiistaina 34 dollaria eli 26 euroa osakkeelta 31 prosentin preemiolla. Shuanghui ottaisi 3,6 miljardin euron kaupassa niskoilleen yhtiön 1,8 miljardin euron velat.

Vastatarjouksia odotetaan thaimaalaiselta Charoen Pokphand Foodsilta ja brasilialaiselta JBS SA:lta, joiden kanssa Smithfield on Bloombergin mukaan aiemmin neuvotellut.

Kiinassa kysyntää turvalliselle lihalle

Yhdysvaltalaisen lihan kysyntä on Reutersin mukaan Kiinassa kymmenkertaistunut vuosikymmenessä. Hyppäys johtuu luottamuspulasta: ruokaturvallisuusskandaalit ovat syöneet kiinalaisten luottamusta kotimaiseen ruokaan. Viimeksi keväällä ihmeteltiin sianraatoja joessa Shanghaissa.

Ostoa tutkii nyt Yhdysvaltain hallituksen ulkomaisten investointien komitea, joka arvioi, miten ulkomaisten tekemät yrityskaupat vaikuttavat kansalliseen turvallisuuteen. Wall Street Journalin mukaan komitea tuskin vastustaa kauppaa.

Kauppa on herättänyt Yhdysvalloissa huolta ruokaturvallisuudesta. Shuanghui joutui kaksi vuotta sitten vetämään myynnistä lihatuotteita. Syynä oli Agrimoney.comin mukaan pelko siitä, että eräillä Henan Shuanghuin tiloilla sioille on syötetty myrkyllistä lisäainetta.

Sivuston mukaan kauppa ei juuri vaikuta Kiinan maissintuontitarpeisiin. US Grains Councilin mukaan sianlihan viennin kasvu vähentäisi maissin vientiä seuraavan vuosikymmenen aikana alle 20 prosenttia.

PAULA TAIPALE